THE PROBLEM OF SOCIAL SECURITY FOR THE VICTIMS OF THE CHORNOBYL DISASTER IN UKRAINE

Natalia Zelenko¹, Oksana Yasinska²

Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine

¹Candidate of Economic Sciences, Assistant Professor in the Department of Sociology and Social Work

²Second year student of Social Security specialty

Background: The Chernobyl disaster is the largest environmental catastrophe of today, which occurred on April 26, 1986, as a result of the explosion of the reactor of the 4th Chernobyl NPP unit. Consequences of this we are not able to eliminate so far, which causes various cancer, birth of children with defects, disorders of regulation by the immune, endocrine and nervous systems. Hundreds of thousands of victims of the crash need state support and welfare. But, unfortunately, the current state of social security of this category in Ukraine is not characterized by high social standards compared to the international level. Therefore, it is worth exploring this issue comprehensively.

Purpose: to explore the current state of social security of the victims of the Chernobyl disaster and to identify ways to improve this system through the involvement of foreign experience.

Methods: We used the method of scientific analysis to determine the main components of social security for the victims of the Chernobyl disaster and to highlight the shortcomings of this system; the statistical method is used to collect quantitative data from the general population of citizens who have the status of victims of the Chernobyl accident, including the number of persons who received social security for this category of population; through benchmarking, we have explored foreign experience and identified aspects that can be borrowed to improve our social security system; Using the synthesis method, we gathered the necessary information for the study.

Results: The victims of the Chernobyl disaster very important social security from the state, which must clearly form the legal framework and make it a reality. This requires financial support, which will increase in the event of the state's active social policy.

Conclusion: Therefore, all of the above leads to the conclusion that the current state of social protection and social security for the victims of the Chernobyl disaster is worth researching and evaluating, as we thus learn how practically the work is in line with the statutory requirements. What is unambiguous is that the social security system of the citizens affected by the Chernobyl disaster in Ukraine needs to be updated and changed. The basis is, however, but it needs to be strengthened and developed in order, first of all, to improve the standard of living of the population and to increase public confidence in social services. To do this, foreign experience, based on high standards and on the state for the individual, should be involved. First and foremost, changes need to be made in regulations that give the will to implement what is planned in practice. It is also worth updating medical equipment, conditions in medical, sanatorium and resort facilities and providing decent service. In this way, our social protection and social security system will be worthy of imitation.

Keywords: victims of the Chernobyl disaster, social welfare, the social protection, benefits, financial aid, payments.

Чорнобильська катастрофа носить планетарний характер та немає аналогів у світі за масштабом наслідків. У навколишнє середовище надійшло близько 3% радіонуклідів. Крім України, Республіки Білорусь та Російської Федерації вплив Чорнобильської катастрофи відчули на собі Швеція, Норвегія, Польща, Великобританія та інші держави. Проте Україна стала головною жертвою радіації, яка поглинула 10% загальної площі України. Щодо людських жертв, то статистика кількості громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи свідчить, що в регіональних органах соціального захисту населення України станом на 2019 рік перебувало 1 816 838 осіб даної категорії населення. З цієї кількості 193 799 учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (І група

інвалідності – 2144 особи, II група інвалідності – 34 189 осіб, III група інвалідності – 21 449 осіб); 1 620 395 потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи (I група інвалідності – 2405 осіб, II група інвалідності - 25 092 особи, III група інвалідності – 21 004 особи) та 355 426 дітей; 2644 особи, які брали участь у ліквідації наслідків інших ядерних аварій та їх наслідків, у ядерних випробуваннях, військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, складанні ядерних зарядів. (Ясамін М., 2019).

Варто також зазначити, що порівняльний аналіз статистики кількості постраждалих внаслідок Чорнобильської АЕС з попередніми роками дозволяє нам свідчити про динаміку зменшення кількості осіб, яким наданий такий статус. Зокрема, у порівнянні з 2015 роком за чотири роки загальна чисельність осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи у 2019 році зменшилася на 208 303 особи. У відсотковому відношенні це зменшення становить 10%. З цієї кількості на 28 699 осіб (12,8%) зменшилось учасників ліквідації наслідків на Чорнобильській АЕС, потерпілих від Чорнобильської катастрофи – на 182 248 осіб (10%), у тому числі дітей – на 86 917 (19,6%). (Ясамін М., 2019)

Відтак, держава повинна реалізовувати соціальне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської АЕС через систему пільг та виплат. Така соціальна підтримка є досить дороговартісною, проте держава усі витрати бере на себе. Станом на 2020 рік загалом на соціальну сферу держава виділила з держбюджету 293 млрд. грн. Зокрема, на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи передбачається 2 млрд. грн. на виплату компенсацій та реалізацію законодавчо закріплених пільг. (Ліга. net., 2019).

Щодо реалізації державної політики соціального забезпечення, то вона підтверджується на практиці. Зокрема, у 2019 році для лікування у санаторіях було взято на облік 35 860 осіб, які віднесені до I категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. (Ясамін М., 2019). Щодо 2020-2022 років на забезпечення путівкою на санаторно-курортне лікування без лікування особи, що супроводжує осіб постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесених до категорії I, які мають I першу групу інвалідності та за висновком лікаря потребують сторонньої допомоги передбачаються фінансові витрати у розмірі 8 мільйонів 241,5 тисяч гривень (Міністерство соціполітики ,2019).

Якщо аналізувати дану проблему не загалом в усій Україні, а у Львівській області, то станом на 2019 рік до Дня вшанування ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції, який відзначають 14 грудня, з міського бюджету м. Львова було виплачено одноразову матеріальну допомогу 547 особам загальна сума котрої становила 382 900 грн. Таку допомоги отримали 254 громадян, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС 3-ї категорії, які були евакуйовані та переселені із зони відчуження, а також мешканці Львова, які перебувають на обліку у відділах соціального захисту. Розмір матеріальної допомоги для кожної особи становив 700 грн, а загальна виплачена сума – 177 800 грн. Крім того, ця допомога була ще призначена дружинам/ чоловікам померлих учасників ліквідації аварії на ЧАЕС кількість, яких становила 293 особи. (Демчина М., 2019)

Щоб надати дослідженню всебічний характер слід також зважати на іноземний досвід. Таким чином, ми отримаємо безцінну інформацію, яка допоможе покращити соціальний захист та соціальне забезпечення населення нашої країни. Як взірець можна взяти до прикладу ядерне бомбардування Хіросіми і Нагасакі у Японії. Якщо порівнювати характери Чорнобильської катастрофи та катастрофи, що відбулася в Японії, то можна стверджувати що те, що сталося на ЧАЕС це швидше нещасний випадок, який відбувся через людську халатність. А от випадок у Японії це був цілеспрямований і водночас халатний крок стосовно усього людства задля усунення ворога. Порівняльний аналіз кількості постраждалих внаслідок ядерних катастроф свідчить про те що значно більшою за масштабом та наслідками була Чорнобильська катастрофа, оскільки 3,5 млн. осіб постраждали, 10 % території України зазнало радіаційного ураження. Щодо ядерного бомбардування у Японії, то статистика свідчить про 210 тис. осіб померлих за лічені секунди. У Японії постраждалих внаслідок ядерного бомбардування називають “хібакуша” – це ті, що вражені вибухом. За

статистичними даними близько 650 тисяч осіб були офіційно визнані як “хібакуша”. Окрім того, станом на 2018 рік 154 859 осіб, які стали жертвами цієї катастрофи, все ще живі. (BBC news/ Україна,2018). Від 1957 року такі особи отримують безкоштовну медичну допомогу. Більше того, це право з 1978 року було поширене і на іноземців, які перебували на примусових роботах у Японії під час війни (переважно це були корейці). Якщо звернутися до статистики то станом на 2015 рік лікарня у місті Хіросіма, яка надає допомогу жертвам ядерного бомбардування, надала лікування 4657 особам, яким офіційно наданий такий статус. А також амбулаторних прийомів становило 62 130 і 34 807 випадків госпіталізації. Щодо міста Нагасакі, то там лікарня Японського Червоного Хреста “Генбаку” за даними 2015 року надала допомогу 6030 особам, амбулаторних прийомів становило 36 260, а також 23 865 амбулаторних прийомів їх дітей. Загалом 18 187 осіб, які стали жертвою ядерного бомбардування, було госпіталізовано. Крім того 12 878 осіб складало діти потерпілих, які також були госпіталізовано.(Долгосрочные последствия для здоровья человека, к которым приводит применение ядерного оружия, 2015.)

Це може свідчити тільки одне, що ядерна зброя – це засіб, який уражує цілком людський організм та всю його систему. Крізь призму років наслідки відбиваються на другому поколінні. Зокрема це спричиняє різного роду онкологічні захворювання, захворювання дихальних шляхів та різноманітні тілесні ушкодження. Загалом уряд Японії зазначає що близько 1% з тих, хто вижив після ядерного бомбардування, мають захворювання викликані радіацією. Всі хто мають статус жертви ядерного бомбардування, або так звані “хібакуші” мають законодавчо закріплені права на отримання державної підтримки. Це реалізується у вигляді надання щомісячних виплат. А ті що страждають від променевої хвороби чи іншого роду захворювання спричинені радіаційним ураженням отримують допомогу та виплати медичного характеру.(“ Хибакуша –Hibakusha.”). Живий приклад ядерного бомбардування Хіросіми і Нагасакі підтверджує, що одна бомба може назавжди змінити світ, що від цього не можливо захистись, а також те що радіації байдуже на високо розвинені технології, вона уражає все і всіх без винятку. І саме жертвам цієї катастрофи надзвичайно важливий соціальний захист від правлячої верхівки. Держава повинна брати відповідальність за своїх громадян та бути гарантом захисту та підтримки при настанні страхового випадку.

References

- Ministry of Social Policy of Ukraine. (2019). Ministry of Social Policy supports bill on changes in social protection of certain categories of citizens affected by the Chernobyl disaster. Retrieved from URL: <https://www.msp.gov.ua/news/16998.html?PrintVersion>
- Liga.net .(2019).The Ministry of Finance has shown the cost of social support in the draft budget 2020. Retrieved from URL: <https://ua-news.liga.net/economics/news/minfin-pokazav-vitrati-na-sotspidtrimku-v-proekti-byudjetu>
- Yasamin Mohammad. (2019). The Ministry of Social Policy has named the number of Chernobyl victims in Ukraine. Retrieved from URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1796608-u-minsotspolitiki-nazvali-kilkist-chornobiltsiv-v-ukrayini>
- Yasamin Mohammad. (2019). In four years the number of Chernobyl victims decreased by 10%. Retrieved from URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1796624-za-chotiri-roki-kilkist-chornobiltsiv-zmenshilasya-na-10?fbclid=IwAR16MCp3UFraV7la3Xn9u4be3Eie8ixja7Tl-e1NDe2UVzQ9lpsbBO-LsbU>
- Maria Demchina. (2019). The city paid financial aid to the Day of Honoring the Chernobyl Disaster Response Team. Retrieved from URL: <https://city-adm.lviv.ua/news/society/social-sphere/273835-misto-vyplatylo-materialnu-dopomohu-do-dnia-vshanuvannia-likvidatoriv-naslidkiv-avarii-na-chornobylskii-aes>
- Yasamin Mohammad. (2019). More than 35,000 Chernobyl victims have been registered for treatment in sanatoriums this year. Retrieved from URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1796312-dlya-likuvannya-u-sanatoriyakh-tsogo-roku-na-oblik-vzyato-ponad-35-tisyach-chornobiltsiv>

BBC news/Ukraine (2018).Nagasaki: A nuclear town that has been "forgotten". Retrieved from URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-45126673>

Hibakusha - Hibakusha. Retrieved from URL: https://ru.qwe.wiki/wiki/Hibakusha?fbclid=IwAR3bswYN8bJTmu2J3ZUJCdKjoSg_qpPtIS4pm_xGY-qILVZ_7eJOfXC53mY

The long-term effects on human health that result from the use of nuclear weapons. (2015). Retrieved from URL: file:///D:/do%20not%20remove/Downloads/information_note_no_5_long_term_health_consequences_hiroshima_and.pdf

Список використаних джерел

Міністерство соціальної політики України. (2019). Міністерство соцполітики підтримало законопроект щодо змін у соціальному захисті окремих категорій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Retrieved from URL: <https://www.msp.gov.ua/news/16998.html?PrintVersion>

Ліга. net. (2019) Мінфін показав витрати на соціпідтримку в проекті бюджету-2020. Retrieved from URL: <https://ua-news.liga.net/economics/news/minfin-pokazav-vitrati-na-sotspidtrimku-v-proekti-byudjetu>

Ясамін Мохаммад. (2019). У Мінсоцполітики назвали кількість чорнобильців в Україні. Retrieved from URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1796608-u-minsotspolitiki-nazvali-kilkist-chornobiltsiv-v-ukrayini>

Ясамін Мохаммад. (2019). За чотири роки кількість чорнобильців зменшилась на 10%. Retrieved from URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1796624-za-chotiri-roki-kilkist-chornobiltsiv-zmenshilasya-na-10?fbclid=IwAR16MCp3UFraV7la3Xn9u4be3Eie8ixja7Tl-e1NDe2UVzQ9lpsbBO-LsbU>

Ясамін Мохаммад. (2019). Для лікування у санаторіях цього року на облік взято понад 35 тисяч чорнобильців. Retrieved from URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1796312-dlya-likuvannya-u-sanatoriakh-tsogo-roku-na-oblik-vzyato-ponad-35-tisyach-chornobiltsiv>

Марія Демчина. (2019). Місто виплатило матеріальну допомогу до Дня вшанування ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Retrieved from URL: <https://city-adm.lviv.ua/news/society/social-sphere/273835-misto-vyplatylo-materialnu-dopomohu-do-dnia-vshanuvannia-likvidatoriv-naslidkiv-avarii-na-chornobylskii-aes>

BBC news/ Україна. (2018). Нагасакі: "забуте місто", що зазнало ядерного удару. Retrieved from URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-45126673>

Хибакуша -Hibakusha. Retrieved from URL: https://ru.qwe.wiki/wiki/Hibakusha?fbclid=IwAR3bswYN8bJTmu2J3ZUJCdKjoSg_qpPtIS4pm_xGY-qILVZ_7eJOfXC53mY

Долгосрочные последствия для здоровья человека, к которым приводит применение ядерного оружия. (2015). Retrieved from URL: file:///D:/do%20not%20remove/Downloads/information_note_no_5_long_term_health_consequences_hiroshima_and.pdf

Contact information:

Наталія Зеленко
nzelenko25@gmail.com
 Оксана Ясінська
oksana1590@ukr.net